



**Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią  
Polskiej Akademii Nauk**

---

**Pracownia Badań Środowiskowych i Gospodarki Odpadami**  
30-950 Kraków, ul. Józefa Wybickiego 7, skr pocz. 49  
Telefon: (012) 633 58 69, Fax: (012) 632 35 24

**Zleceniodawca:**  
**Burmistrz Gminy**  
**Włoszczowa**  
**ul. Partyzantów 14**  
**29-100 Włoszczowa**

# **Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Włoszczowa za lata 2007 -2008**

**Kierownik zespołu autorskiego**  
**dr inż. Beata Kłojzy-Karczmarczyk**

**KRAKÓW – WŁOSZCZOWA 2009**

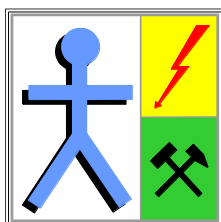
**Zleceniodawca:**

**Burmistrz Gminy Włoszczowa  
ul. Partyzantów 14  
29-100 Włoszczowa**

## **Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Włoszczowa za lata 2007 -2008**

**Wykonano zgodnie z umową nr 8(C-2)08**

**Wykonawca:**



**Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią  
Polskiej Akademii Nauk**

ul. Wybickiego 7  
31-261 Kraków

Pracownia Badań Środowiskowych i Gospodarki Odpadami  
tel. (012) 633 58 69  
e-mail: [beatakk@min-pan.krakow.pl](mailto:beatakk@min-pan.krakow.pl)

**Zespół autorski:**

**dr inż. Beata Kłojzy-Karczmarczyk**

**dr inż. Said Makoudi**

**mgr inż. Janusz Mazurek**

**Jan Żółtek**

**Kraków - Włoszczowa 2009**

## Spis treści

1.	Wprowadzenie.....	4
2.	Ogólna charakterystyka obszaru gminy Włoszczowa .....	6
3.	Stan aktualny i tendencje zmian stanu środowiska przyrodniczego.....	7
3.1.	Stan jakości powietrza atmosferycznego.....	8
3.2.	Stan jakości wód powierzchniowych i podziemnych, gospodarka wodno- ściekowa.....	10
3.3.	Stan jakości środowiska akustycznego w gminie .....	14
3.4.	Stan jakości gleb oraz powierzchni ziemi .....	14
3.5.	Aktualny stan gospodarki leśnej.....	14
3.6.	Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące.....	18
3.7.	Gospodarka odpadami w aspekcie ochrony środowiska.....	19
3.8.	Formy ochrony przyrody.....	20
3.9.	Decyzje środowiskowe wydane w latach 2007-2008.....	20
4.	Priorytety ekologiczne Gminy .....	21
5.	Zgodność programu z celami polityki ekologicznej państwa, województwa i powiatu .....	24
6.	Analiza wskaźników monitoringu POŚ.....	26
7.	Analiza wydatków poniesionych na ochronę środowiska.....	27
8.	Ocena wdrażania i realizacji celów i zadań programu – monitoring programu.....	29
9.	Propozycje zmian w POŚ oraz wskazania odnośnie aktualizacji programu.....	32
10.	Podsumowanie i wnioski.....	34
11.	Spis wykorzystanych materiałów.....	35

## **1. Wprowadzenie**

Zgodnie z art.18 ust.2 ustawy z dnia 21 kwietnia 2001r. - Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity z 2008 r. Dz.U. Nr 25, poz. 150 ze zm.), organ wykonawczy gminy co 2 lata przedstawia radzie gminy raport z realizacji gminnego programu ochrony środowiska.

Pierwszy Program ochrony środowiska dla Gminy Włoszczowa na lata 2004 - 2007, którego integralną częścią jest Plan gospodarki odpadami dla Gminy Włoszczowa przyjęty został uchwałą Rady Miejskiej we Włoszczowie nr XVI/125/04 z dn. 14 października 2004 roku. W październiku 2008 roku upływa więc termin jego obowiązywania. Dwa lata temu Referat Rolnictwa i Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego we Włoszczowie opracował „Sprawozdanie z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Włoszczowa” za lata 2004-2006. Obecny raport stanowi podsumowanie realizacji zadań POŚ w latach 2007 – 2008.

Pierwszy Program Ochrony Środowiska dla Gminy Włoszczowa opracowany został zgodnie z Programem Ochrony Środowiska dla województwa świętokrzyskiego i Programem Ochrony Środowiska dla powiatu włoszczowskiego. Podstawą opracowania programów wojewódzkich jest Polityka Ekologiczna Państwa (Dz.U. Nr 62 poz. 627 ze zm.)

Należy zaznaczyć, że ustawodawca nakładając na organ wykonawczy gminy obowiązek sporządzenia raportów, nie zobowiązał innych podmiotów uczestniczących w ochronie środowiska gminy do przekazywania niezbędnych informacji w tym zakresie. Z tego względu proces pozyskiwania danych oparty jest na dobrowolności, co może być powodem obniżenia jakości uzyskanych wyników.

Program Ochrony Środowiska (w skrócie POŚ) jest dokumentem wspomagającym proces decyzyjny i aktywne zarządzanie środowiskiem. Umożliwia zintegrowane działanie na terenie całej gminy w celu zapewnienia mieszkańcom stałej poprawy warunków życia, chroniąc przy tym stan zasobów przyrodniczych i kulturowych. Realizacja POŚ to cały szereg przedsięwzięć o bardzo złożonym charakterze, wymagających wspólnego działania wszystkich instytucji samorządowych w gminie. Złożoność ta powoduje, że realizacja przez samorządy gminne założonych celów środowiskowych, jest jednoznacznie związana z ich kompetencjami stanowiącymi i wykonawczymi.

Rada Miejska we Włoszczowie uchwalając POŚ dla gminy, przyjęła do realizacji wytyczne w nim priorytety i cele ekologiczne skoncentrowane na obszarach i w dziedzinach zapewniających maksymalne korzyści dla środowiska.

Zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa, Programem Ochrony Środowiska dla województwa świętokrzyskiego oraz Programem Ochrony Środowiska dla powiatu włoszczowskiego, w pierwszym Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Włoszczowa, wyszczególniono krótkoterminowe (2004 – 2007) i długoterminowe (2008 – 2011) działania, w ramach następujących głównych elementów ochrony środowiska obszaru gminy Włoszczowa. Są to:

- zasoby przyrodnicze,
- zasoby surowców mineralnych,
- gospodarka wodno-ściekowa,
- gospodarka odpadami,
- ochrona powietrza,
- ochrona gleb i powierzchni ziemi,
- lasy,
- hałas i pola elektromagnetyczne,
- edukacja ekologiczna.

Długofalowym zadaniem POŚ jest uzyskanie stałej i zauważalnej poprawy jakości wszystkich komponentów środowiska przyrodniczego. Wiąże się to z koniecznością nałożenia obowiązków na administrację gminy i podmioty korzystające z zasobów środowiska, jak też nakłada konieczność wykonania wszystkich przyjętych w nim zadań. W celu dalszej efektywnej realizacji POŚ, konieczne jest podsumowanie wykonanych zadań, któremu służyć winien zastosowany monitoring wdrażania tego dokumentu.

## **2. Ogólna charakterystyka obszaru gminy Włoszczowa**

Gmina Włoszczowa graniczy od północy z gminą Kluczewsko, od północno-wschodu z gminą Krasocin, od wschodu z gminą Małogoszcz (pow. jędrzejowski), od południa z gminą Radków, od południowego-zachodu z gminą Secemin, od zachodu z gminą Koniecpol (pow. częstochowski, woj. śląskie) i gminą Żytno (pow. radomszczański, woj. łódzkie).

Gmina Włoszczowa zajmuje obszar ok. 254 km<sup>2</sup> i pod względem powierzchni jest największą gminą powiatu włoszczowskiego. Gmina Włoszczowa jest gminą typu: miejsko-wiejskiego. W skład gminy wchodzi 25 sołectw: Bebelno Kolonia, Bebelno Wieś, Rząbiec, Wymysłów, Dąbie, Boczkowice, Rogienice, Ogarka, Nieznanowice, Wola Wiśniowa, Konieczno, Danków Mały, Jeżowice, Kurzelów, Motyczno, Międzylesie, Kąty, Kuzki, Przygradów, Silpia Duża, Gościencin, Łachów, Ludwinów, Danków Duży, Czarncza. Siedzibą Gminy, (a zarazem Starostwa Powiatowego) jest miasto Włoszczowa. Gminę zamieszkuje ogółem 20 693 mieszkańców [Urząd Gminy Włoszczowa, Ankieta na potrzeby Sprawozdania... stan na 31.XII.2007r.].

Zgodnie z regionalnym podziałem fizyczno-geograficznym Polski [wg J. Kondrackiego] gmina Włoszczowa położona jest na obszarze makroregionu **Niecka Nidziańska (342.2)**, (mezoregion: Niecka Włoszczowska (342.14)).

Niecka Włoszczowska stanowi obniżenie o płaskim dnie zbudowanym z osadów kredowych. Podłoże to jest przykryte utworami czwartorzędowymi — piaskami tworzącymi wydmy, pomiędzy którymi często występują obszary podmokłe. Jej środkową część przecina rozległa dolina rzeki Pilicy, stanowiąca główną oś przyrodniczo-krajobrazową mezoregionu. Większą część tego obszaru zajmują duże kompleksy leśne.

Na terenie gminy Włoszczowa występują obszary, które ze względu na wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe zostały objęte prawną ochroną przyrody. Wśród nich należy wymienić:

- Włoszczowsko-Jędrzejowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Rezerwat ornitologiczny „Ługi”,
- Pomniki przyrody.

Na terenie gminy Włoszczowa występują obszary i pojedyncze stanowiska, na których żyją gatunki zwierząt objęte ochroną.

Bogactwem gminy są także surowce mineralne. Na terenie gminy Włoszczowa występują następujące surowce mineralne:

- piaski (budowlane, formierskie, do produkcji cegły wapienno-piaskowej i betonów komórkowych),
- surowce węglanowe (wapienie, margle, opoki),
- surowce ilaste (iły, gliny) i ziemia krzemionkowa (opoka odwapniona).
- torfy.

Wśród najważniejszych potencjałów gminy Włoszczowa w dziedzinie ochrony środowiska należy wymienić:

- duże walory przyrodniczo-krajobrazowe predysponujące gminę do rozwoju turystyki, zwłaszcza agroturystyki;
- niski stopień zanieczyszczenia środowiska;
- dobrą jakość wód podziemnych;
- wysoki stopień retencji powierzchniowej;
- niski stopień uprzemysłowienia gminy;
- dużą lesistość; dobry stan lasów państwowych;
- cenne zasoby surowców mineralnych.

W dalszym ciągu do najistotniejszych problemów gminy w dziedzinie ochrony środowiska należy zaliczyć:

- zły stan jakości wód powierzchniowych;
- dysproporcję pomiędzy długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej;
- całkowity brak gazyfikacji gminy;
- zagrożenie transgraniczną emisją zanieczyszczeń pyłowych i gazowych.

### **3. Stan aktualny i tendencje zmian stanu środowiska przyrodniczego**

Ocenę stanu aktualnego poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego gminy Włoszczowa za okres 2007 – 2008 sporządzono w oparciu o wyniki badań stanu środowiska udostępnione w raportach Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach, Urzędu Statystycznego w Kielcach oraz w oparciu o informacje przekazane przez:

- Wydział Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego we Włoszczowie,
- Referat Rolnictwa i Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego we Włoszczowie,
- Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach.

### 3.1. Stan jakości powietrza atmosferycznego

Podstawowymi aktami prawnymi obowiązującymi aktualnie w Polsce w zakresie prowadzenia i rozpowszechniania ocen jakości powietrza są:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity z 2008 r. Dz.U. Nr 25, poz. 150 ze zm.)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz.U. 2009 nr 5 poz. 31),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza (Dz.U. 2008 nr 216 poz. 1377),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 września 2008 r. w sprawie sposobu monitorowania wielkości emisji substancji objętych wspólnym systemem handlu uprawnieniami do emisji (Dz.U. 2008 nr 183 poz. 1142),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 marca 2008 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U. 2008 nr 52 poz. 310).

Obowiązek wykonywania rocznej oceny jakości powietrza, wynika z art. 89 znowelizowanej ustawy – Prawo ochrony środowiska, który zobowiązuje Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska do dokonywania co roku oceny poziomu substancji w powietrzu w danej strefie, a następnie sporządzania klasyfikacji stref, w których poziom odpowiednio:

1. przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji;
2. mieści się pomiędzy poziomem dopuszczalnym a poziomem dopuszczalnym powiększonym o margines tolerancji;
3. nie przekracza poziomu dopuszczalnego;
4. przekracza poziom docelowy;
5. nie przekracza poziomu docelowego;
6. przekracza poziom celu długoterminowego;
7. nie przekracza poziomu celu długoterminowego.



Zakres prezentowanych zestawień oraz układ przedstawianych wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i wyników klasyfikacji stref powinien być zgodny z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza (Dz.U. 2008 nr 216 poz. 1377).

Na terenie gminy Włoszczowa obowiązują dopuszczalne poziomy zanieczyszczeń powietrza substancjami chemicznymi określone ze względu na:

- ochronę zdrowia ludności,
- ochronę roślin.

Gmina Włoszczowa znajduje się w strefie sandomiersko – pińczowskiej i wyniki oceny zaliczają obszar gminy Włoszczowa do klasy A strefy sandomiersko - pińczowskiej *(stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych; dla ozonu klasa D1 - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają poziomów celów długoterminowych)*.

W wyniku klasyfikacji ogólnej (łącnej) stref dokonanej za rok 2007 z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia ludzi, teren gminy Włoszczowa sklasyfikowano w klasie A, jako dotrzymujący kryterialne wartości stężeń zanieczyszczeń w powietrzu.

W czasie opracowywania raportu, tj. w miesiącu lutym 2009 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach jeszcze nie udostępnił wyników badań średniego aktualnego stanu zanieczyszczenia powietrza (tło zanieczyszczeń) dla gminy Włoszczowa za 2008 rok.

Największymi emitarami zanieczyszczeń przemysłowych do powietrza zlokalizowane na terenie miasta Włoszczowa są lokalne kotłownie zakładowe opalane miałem węglowym.

Według danych Rocznika Statystycznego, powiat włoszczowski (w tym gmina Włoszczowa) posiada stosunkowo niską emisję pyłów i gazów. W roku 2007 na obszarze powiatu wyemitowano 280 Mg zanieczyszczeń pyłowych (wzrost o 65 Mg w stosunku do roku 2005) i 531 252 Mg zanieczyszczeń gazowych (wzrost o 143 722 Mg w stosunku do roku 2005). W okresie 2004-2007, Starostwo Powiatowe we Włoszczowie wydało 4 decyzje na wprowadzanie zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do powietrza. W roku 2008, Starostwo wydało 1 decyzję na wprowadzanie zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do powietrza.

### 3.2. Stan jakości wód powierzchniowych i podziemnych, gospodarka wodno-ściekowa

#### Wody powierzchniowe

Gmina Włoszczowa położona jest w centralnej części powiatu włoszczowskiego. Pod względem hydrograficznym obszar gminy leży w lewostronnym dorzeczu rzeki Wisły. Sieć rzeczną gminy tworzą Biała Nida i Pilica z dopływami: Czarną Włoszczowską, Zwleczą i Kurzelówką.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach w okresie opracowywania niniejszego raportu tj. do końca lutego 2009 roku, nie udostępnił jeszcze publicznie wyników przeprowadzonych badań za 2008 rok.

W 2007 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach prowadził na terenie gminy Włoszczowa pomiary monitoringowe wód powierzchniowych w jednym punkcie pomiarowym Gościencin – rzeka Zwleczka.

**Zwleczka** - rzeka o długości 21,9 km jest prawobrzeżnym dopływem Pilicy mającym ujście w km 230,3. W roku 2003 została włączona do sieci monitoringu regionalnego i kontrolowana była w punkcie pomiarowym Gościencin. W ocenie ogólnej za rok 2007 uzyskała III klasę czystości, o czym zadecydowało przekroczenie następujących wskaźników: ChZT-Mn, ogólny węgiel organiczny, wskaźnik bakteriologiczny - miano Coli. Wyniki badań w punkcie pomiarowym Gościencin przedstawia tabela 1.

**Tabela 1.** Wyniki klasyfikacji ogólnej w badanym punkcie pomiarowym Gościencin na terenie gminy Włoszczowa w roku 2007.

Nazwa i kod JCWP	Rzeka i punkt pomiarowy	km	Klasa jakości	Wskaźniki decydujące o klasie jakości wód	Klasa wskaźnika	Min.	Średnia	Max.
2	3	4	5	6	7	8	9	10
Zwleczka PLRW2000 6254189	Zwleczka Gościencin	0,3	III	ChZT-Mn	III	6,9	8,5	11
				Ogólny węgiel org	III	8,13	10,105	13,2
				Lb. b. coli fek	III	23	165	430
				Og. lb. b. coli	III	75	661	2400
				Barwa	IV	20	35	50
				ChZT-Cr	IV	23,5	30, 109	40,1

*Źródło: WIOŚ Kielce - wyniki pomiarów jakości wód powierzchniowych w województwie świętokrzyskim w roku 2007*

Na podstawie badań monitoringowych wód powierzchniowych przeprowadzonych w 2007 roku przez WIOŚ w Kielcach wykazano, że w dalszym ciągu cała zlewnia Nidy zagrożona jest procesami eutrofizacji. Związane jest to z rosnącym zanieczyszczeniem wód ściekami komunalnymi, pestycydami i nawozami sztucznymi, które są spłukiwane z pól uprawnych przez opady atmosferyczne. Obserwuje się przekroczenia wartości granicznych średniorocznych stężeń (głównie azotanów, w mniejszym stopniu fosforu ogólnego).

Generalnie stwierdza się, że rzeki omawianego obszaru prowadzą wody niskiej jakości. Zła jakość wód związana jest w dalszym ciągu z niewystarczającym stopniem skanalizowania gminy. Wśród podstawowych przyczyn utrzymania niskiej jakości wód powierzchniowych wymienić należy również spływy obszarowe z pól.

### Melioracja

Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach wykonał w latach 2007 – 2008 konserwację następujących rzek w gminie Włoszczowa, zaliczonych do wód istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa i służących polepszeniu zdolności produkcyjnej gleby i ułatwieniu jej uprawy:

- rzeka Kurzelówka w m. Kurzelów na odcinku 4925 mb,
- struga „P” w m. Włoszczowa na odcinku 340 mb,
- rzeka Nida Biała w m. Dąbie i Podłazie na odcinku 1955 mb,
- Feliksówka w m. Włoszczowa na odcinku 2455 mb,
- kanał ulgi rzeki Pilicy na odcinku 1500 mb,
- ciek od Michałowa w m. Rząbiec, Wymysłów na odcinku 3020 mb,
- rzeka Knapówka w m. Knapówka na odcinku 4000 mb,
- rzeka Jeżówka w m. Jeżowice na odcinku 1600 mb.

Ogółem w latach 2007-2008 na terenie gminy Włoszczowa prowadzono prace konserwacyjne rzek na długości 19 795 mb.

### Gospodarka wodno-ściekowa

Znaczący wpływ na zanieczyszczenie wód powierzchniowych ma również nierozwiązana gospodarka ściekowa na terenach wiejskich. Są one nieskanalizowane i brak jest tam oczyszczalni ścieków. Ścieki komunalne są gromadzone w bezodpływowych zbiornikach i wywożone w przeważającej większości na tereny pól, nieużytków itp. Nieznaczna część ścieków z tych terenów trafia do oczyszczalni we Włoszczowie. Sanitacja terenów wiejskich winna być przez najbliższe lata priorytetem w dziedzinie ochrony środowiska na terenie gminy.

Informacje dotyczące gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Włoszczowa w roku 2007 przedstawia poniższa tabela:

**Tabela 2.** Gospodarka wodno-ściekowa na terenie gminy Włoszczowa – stan na 31.12.2007 r

Gmina Włoszczowa	Wodociągi [km]	Kanalizacja [km]	Oczyszczalnie ścieków we Włoszczowie		
			Przepustowość max [m <sup>3</sup> ]	obciążenie w 2007 [m <sup>3</sup> ]	Ilość ścieków przyjętych w 2007 r m <sup>3</sup>
Miasto	75,0	40,1	4500	2177 m <sup>3</sup> /dobę	794 609
Sołectwa	90,6	18,6			
<b>Ogółem</b>	<b>165,6</b>	<b>58,7</b>			

Zródło: GUS- 2008, UG Włoszczowa 2008.

W 2007 roku w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Włoszczowa dokończono rozpoczętą w 2006 roku budowę kanalizacji sanitarnej z przyłączami we Włoszczowie w ulicach: Jodłowa, Świerkowa i Jędrzejowska, sieć wodociągów w ulicy Jędrzejowskiej we Włoszczowie.

W 2008 roku w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w gminie Włoszczowa wykonane zostały:

- rozbudowa oczyszczalni ścieków we Włoszczowie,
- przebudowa wodociągu z przyłączami od ul. Jędrzejowskiej do ujęcia wody przy ZPUE we Włoszczowie,
- przebudowa i budowa sieci wodociągowych we Włoszczowie w ulicach: Kusocińskiego, Wschodniej, Wiśniowej, Partyzantów, Kilińskiego, Słonecznej, 1- go Maja i Żwirki,
- budowa sieci wodociągowej w Bebelnie, Ludwinowie, Podłaziu, Krasowie,
- montaż separatorów na kanalizacji deszczowej we Włoszczowie i Kurzelowie,

oraz:

- Budowa brakujących odcinków kanalizacji sanitarnej z przyłączami we Włoszczowie w ulicach: Partyzantów, 1-Maja, Podzamcze, Różana, Zielona, Kusocińskiego, bpa Jaworskiego, Jędrzejowskiej, Żeromskiego, Głowackiego, Wiśniowa, Koniecpolska, Czarnieckiego, Mickiewicza, Pocztovej i Kilińskiego,
- Budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami, przepompowniami ścieków dla miejscowości: Kurzelów, Danków Duży i Danków Mały,

Na rok 2009 planowane jest wykonanie:

- budowy kanalizacji sanitarnej z przyłączami, przepompowniami ścieków, zasilaniem energetycznym przepompowni oraz rozbudowy istniejącej sieci wodociągowej z przyłączami i infrastrukturą towarzyszącą dla miejscowości: Konieczno, Ogarka, Boczkowice, Rogienice, Dąbie, Bebelno Wieś, Bebelno Kolonia i Ludwinów,
- budowy kanalizacji sanitarnej z przyłączami, przepompowniami ścieków, zasilaniem energetycznym przepompowni oraz rozbudowy istniejącej sieci wodociągowej z przyłączami i infrastrukturą towarzyszącą dla miejscowości: Czarnca, Kąty i Kuzki,
- budowy sieci wodociągowej z przyłączami dla sołectwa Przygradów,
- budowy sieci wodociągowej z przyłączami w sołectwach Gościenin, Silpia Duża wraz z budową ujęcia wody w Gościeninie,
- budowy sieci wodociągowej z przyłączami w sołectwie Jeżowice wraz z budową ujęcia wody w Dankowie Małym.

### Wody podziemne

Na terenie gminy Włoszczowa zlokalizowany jest zbiornik GWZP 408. Jest on chroniony obszarem najwyższej ochrony (ONO) oraz obszarem wysokiej ochrony (OWO).

Na obszarze Gminy Włoszczowa zlokalizowane są 3 punkty regionalnej sieci monitoringu jakości zwykłych wód podziemnych.

W latach 2007-2008 WIOŚ w Kielcach nie prowadził na terenie gminy Włoszczowa pomiarów monitoringowych wód podziemnych. Dane Raportu WIOŚ za rok 2005 wskazują, że woda pobrana w dwóch punktach (nr 25- Danków i 26 - Włoszczowa) odpowiada normie wody do picia i na potrzeby gospodarcze. Trzeci punkt nr 61 - Czarnca został wyłączony z sieci monitoringu WIOŚ.

### **3.3 Stan jakości środowiska akustycznego w gminie**

Do głównych źródeł hałasu wpływających na zwiększenie uciążliwości akustycznej dla środowiska zewnętrznego należą ruch drogowy i kolejowy oraz działalność prowadzona na terenach niektórych obiektów przemysłowych.

Pomiary natężenia hałasu na terenie miasta Włoszczowa wykonywane były w 2000 roku. Równoważny poziom hałasu w przedziale powyżej 70,1 dB (ale nie przekraczający 75,0 dB) stwierdzono na niektórych odcinkach ulic miejskich i wylotowych.

Przeciętny poziom hałasu na ulicach Włoszczowy w porze dziennej wynosi 64,0 dB i jest o 4 dB wyższy od poziomu dopuszczalnego.

W celu poprawy klimatu akustycznego w mieście, należałoby rozważyć całkowity zakaz wjazdu do miasta pojazdów ciężkich, co jednocześnie wpłynie pozytywnie na płynność ruchu strumienia pojazdów.

W zakresie monitoringu natężenia hałasu kolejowego w 1999 roku przeprowadzono pomiary w rejonie trasy Kielce-Częstochowa. Na odcinku gminy Włoszczowa poziom hałasu tylko nieznacznie przekraczał wartość dopuszczalną (60dB).

### **3.4. Stan jakości gleb oraz powierzchni ziemi**

W latach 2007-2008 WIOŚ w Kielcach nie prowadził na terenie gminy Włoszczowa pomiarów monitoringowych gleb. Można stwierdzić jedynie, że na podstawie wyników przeprowadzonych badań przez WIOŚ w latach 1995 i 2000 w gminie Włoszczowa nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych zawartości badanych metali w odniesieniu do standardów jakości gleb użytkowanych rolniczo.

### **3.5. Aktualny stan gospodarki leśnej**

Według danych udostępnionych przez Starostwo Powiatowe we Włoszczowie, lasy w gminie Włoszczowa zajmują powierzchnię 11 021 ha (według danych GUS 2008 – powierzchnia gruntów leśnych wynosi 11001,1 ha), w tym 3259 ha lasów nie stanowiących

własności skarbu państwa. Wskaźnik lesistości gminy wynosi zatem 43,44 % (tabela 3.). Dla porównania lesistość powiatu włoszczowskiego wynosi 41,8%, województwa świętokrzyskiego – 27,8%, zaś kraju – 28,7% (w tym grunty zadrzewione i zakrzewione) – wg danych GUS, stan na 31.12.2007r.– Kielce 2008.

**Tabela 3.** Powierzchnia lasów (stan na 31.12.2007r.)

Lokalizacja	Powierzchnia		Lesistość [%]
	Ogółem [ha]	Lasy [ha]	
Województwo Świętokrzyskie	1 167 200	325327,1*	27,8
Powiat włoszczowski	90 638	37 023*	40,8
<b>Gmina Włoszczowa</b>	<b>25 370</b>	<b>11 021**</b>	<b>43,4</b>

Źródło: \* GUS – Kielce 2008

\*\* Starostwo Powiatowe we Włoszczowie, 2009

Tabela 4 przedstawia wielkości powierzchni gruntów leśnych gminy Włoszczowa (stan na 31.12. 2007 według danych Urzędu Statystycznego w Kielcach).

**Tabela 4.** Powierzchnia gruntów leśnych gminy Włoszczowa w 2007 r.

Wyszczególnienie	Powierzchnia gruntów leśnych [ha]								Lesistość [%]
	ogółem	w tym lasy	Publiczne					prywatne	
			razem	Skarbu Państwa	w tym				
					Lasy Państwowe	w zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa	gminne		
Włoszczowa	11001,1	10773,0	7789,4	7764,5	7707,5	7,0	24,9	3211,7	42,3
miasto	1062,7	1044,5	391,8	390,1	355,1	-	1,7	670,9	34,5
obszar wiejski	9938,4	9728,5	7397,6	7374,4	7352,4	7,0	23,2	2540,8	43,4

Źródło: Ochrona środowiska w województwie świętokrzyskim w 2007r. Urząd Statystyczny w Kielcach, 2008

W strukturze własnościowej lasów dominują lasy państwowe (70,4 % powierzchni leśnej gminy), zarządzane przez Nadleśnictwo Włoszczowa. Lasy nie stanowiące własności Skarbu Państwa zajmują natomiast ok. 30% powierzchni leśnej.

Największe obszary lasów państwowych występują w zachodniej i południowej części gminy w kompleksach obrębu Włoszczowa (Silpia, Pękowiec) i w kompleksie Głównym oraz w północno-wschodniej części gminy w kompleksie Nieznanowice.

Dominującym gatunkiem jest sosna, która zajmuje około 75 % powierzchni lasów. Pozostała powierzchnia przypada kolejno na: brzozę, olszę, dąb, buk, jesion oraz świerk.

Charakterystyczną cechą obszarów leśnych gminy jest duża ilość nie zalesionych gruntów podmokłych. Stanowią one pastwiska śródleśne, bagna lub torfowiska, a także płaszczowizny i zręby. Występuje również dużo naturalnych i sztucznych cieków wodnych, które tworzą połączony system melioracji leśnych.

Na terenach występowania gleb niskich klas bonitacyjnych zgłaszane są potrzeby zalesieniowe. Powierzchnia gruntów przewidzianych do zalesienia wg „Krajowego Programu Zwiększania Lesistości” – opracowanie Ministerstwa Środowiska (aktualizacja 2003r.) na lata 2001 – 2020 w opracowaniach powiatu włoszczowskiego wynosi 3727 ha, w tym: sektor państwowy – 149 ha, sektor niepaństwowy 3578 ha.

### **Zagrożenia i ocena stanu zdrowotnego lasów**

Poza zagrożeniami związanymi z zanieczyszczeniem środowiska, poważne szkody w lasach wyrządzają często powstające pożary. Lasy administrowane przez Nadleśnictwo Włoszczowa są obszarami leśniczymi znajdującymi się w I kategorii zagrożenia pożarowego. Głównymi przyczynami pożarów leśnych są podpalenia oraz ludzka nieostrożność. Bardzo istotnym czynnikiem pogarszającym stan lasów było zjawisko zwiększonych wyrębów drewna. Zniesienie ustawowego obowiązku cechowania ściętego drewna oraz poświadczenia legalności drewna z lasów niepaństwowych, stworzyło warunki do niezgodnego z możliwościami lasu wyrębu drzew z lasów prywatnych. Nielegalne wyręby spowodowały dość istotne gospodarczo szkody w drzewostanach oraz niewymierne straty w środowisku leśnym. Po wprowadzeniu przez wojewodę, a następnie przez znowelizowaną ustawę o lasach, ponownego obowiązku znakowania i poświadczenia legalności pochodzenia drewna pozyskanego w lasach niepaństwowych, nielegalne pozyskanie drewna uległo znacznemu zmniejszeniu.

Największe zagrożenie drzewostanu ze strony szkodników owadzych wywołuje szeliniak, którego w ostatnich latach zwalczano na uprawach sosnowych w Nadleśnictwach Włoszczowa i Koniecpol. Bardzo niekorzystnym zjawiskiem jest wystąpienie w ostatnich latach choroby jesionów, która uszkadza ten gatunek w każdym wieku, a szczególnie sadzonki w szkółkach, uprawach i młodnikach. Najbardziej na szkody narażone jest Nadleśnictwo Włoszczowa, gdzie drzewostany z udziałem tego gatunku występują w ilościach o znaczeniu gospodarczym [POS dla Powiatu Włoszczowskiego...].



W latach 2004-2005 stan biologiczny drzew w drzewostanach sosnowych nie budził zastrzeżeń.

Stan sanitarny drzewostanu określany jest jako dobry. Ogółem w okresie od 01.10.2004 do 30.03.2005 roku pozyskano w nadleśnictwie Włoszczowa 10,9 tys. m<sup>3</sup> drewna posuszowego, wywrotów i złomów [Raport WIOŚ 2006].

Główne zagrożenia i problemy w zakresie lesistości:

- silny niedobór lasów oraz duże rozdrobnienie kompleksów leśnych;
- niepełne wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych oraz nie realizowanie odnowień w lasach prywatnych i na gruntach przejściowo pozbawionych drzewostanu;
- kradzieże drewna;
- zaśmiecanie terenów leśnych wokół terenów mieszkaniowych oraz dróg;
- niewystarczająca ilość infrastruktury turystycznej i komunalnej w sąsiedztwie lasów.

#### Realizacja zalesień gruntów porolnych

**Tabela 5** przedstawia powierzchnie gruntów nieleśnych powiatu przeznaczone do zalesienia w 2007 r.

**Tabela 5.** Powierzchnia gruntów nieleśnych powiatu włoszczowskiego przeznaczonych do zalesienia – stan na 31 XII 2007 r.

Wyszczególnienie	Zalesienie gruntów nieleśnych [ha]				Powierzchnia gruntów nieleśnych przeznaczonych do zalesienia [ha]		
	ogółem	publiczne			prywatne	ogółem	w tym Lasy Państwowe
		razem	Skarbu Państwa	w tym Lasy Państwowe			
Powiat włoszczowski	68,1	1,0	1,0	1,0	67,1	1,7	1,7

*Źródło: Ochrona środowiska w województwie świętokrzyskim w 2007r. Urząd Statystyczny w Kielcach, 2008*

W latach 2007 - 2008 w skali powiatu wytypowano do zalesienia ogółem 129,33 ha, w tym ze środków Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zalesiono 128,7 ha, ze środków WFOŚiGW i budżetu powiatu - 0,63 ha (tabela. 6.)

W 2007 roku ze środków budżetowych Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu, Nadleśnictwo Włoszczowa, w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) wykorzystano kwotę 3 295,44 zł na zalesienie gruntów porolnych.

**Tabela 6.** Zestawienie wykonanych zalesień na terenie powiatu z podziałem na źródła finansowania

Rok	Powierzchnia zalesiona wg źródeł finansowania			Razem [ha]
	Fundusz Leśny [ha]	WFOŚ i GW + budżet powiatu [ha]	ARiMR	
2005	-	0,63	44,20	44,83
2006	-	-	84,50	84,50
<b>Razem</b>	-	<b>0,63</b>	<b>128,7</b>	<b>129,33</b>

Źródło: Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Włoszczowskiego” za lata 2004 -2006

### 3.6 Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące

Do urządzeń najbardziej szkodliwych w tym zakresie na obszarze gminy należą:

- linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym 220 kV łączące Stację Systemową „Kielce 400” z Joachimowem i Łośnicą, których szkodliwy wpływ rozciąga się 25 m od osi linii w obie strony,
- linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym 110 kV, stacja systemowa „Kielce 400” - Oleszno - Opoczno i Szczekociny - Secemin - Włoszczowa - Joachimów, których szkodliwy wpływ rozciąga się 12 m od osi linii w obie strony,
- stacja elektroenergetyczna GPZ 110/15 kV we Włoszczowie, której uciążliwość zamyka się w granicach obiektu,
- bazowe stacje telefonii komórkowej różnych operatorów we Włoszczowie.
- szereg mniejszych urządzeń emitujących pola elektromagnetyczne, mogących oddziaływać w skali mikro.

Obszar gminy znajduje się ponadto w zasięgu nadajników stacji telewizyjnych i radiowych.

W sieci monitoringu za lata 2007 i 2008 prowadzonego przez Inspekcję Ochrony Środowiska w Kielcach znajduje się jeden obiekt z terenu gminy Włoszczowa. Jest to stacja bazowa PTK Włoszczowa Nr 55288 przy ul. Kochanowskiego 1. W badanym obiekcie nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnej wartości poziomu pól elektromagnetycznych. Na terenie gminy nie prowadzono natomiast badań kontrolnych w ramach interwencji.

Ochrona ludzi i środowiska przed niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym uregulowana jest ustawowo (prawo budowlane, prawo ochrony środowiska, ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym), przepisami bhp oraz sanitarnymi.

### **3.7. Gospodarka odpadami w aspekcie ochrony środowiska**

Gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi stanowi istotny czynnik wpływający na stan środowiska naturalnego. Gospodarowanie odpadami na terenie gminy Włoszczowa realizowane jest w oparciu o sporządzony Gminny Plan Gospodarki Odpadami. Szczegółowe informacje na temat gospodarki odpadami znajdują się w Sprawozdaniu z realizacji Planu gospodarki odpadami za lata 2007 – 2008.

Poniżej przedstawiono skrótowo najważniejsze informacje dotyczące struktury i ilości składowanych, odzyskanych i unieszkodliwionych odpadów na terenie gminy.

Gospodarka odpadami komunalnymi na terenie gminy Włoszczowa odbywa się zasadniczo w oparciu o składowisko odpadów komunalnych „Kępny Ług” we Włoszczowie, stanowiące własność Gminy Włoszczowa, obecnie eksploatowane przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o. o. we Włoszczowie.

Na obszarze gminy Włoszczowa w okresie sprawozdawczym, czyli w latach 2007 – 2008 unieszkodliwiono poprzez składowanie odpady komunalne w ilościach: w roku 2007 – **6143,96 Mg** odpadów; w roku 2008 – **5837,77 Mg** niesegregowanych odpadów, w tym **2625,43 Mg** odpadów pochodzących z terenu gminy Włoszczowa.

W odniesieniu do ilości odpadów poddanych poszczególnym procesom odzysku na terenie gminy w latach 2007-2008, zbilansowano następujące wartości: w roku 2007 – 427,20 Mg, w tym 241,4 Mg odpadów z grupy 17 wykorzystywanych do wykonywania warstw przekrywających odpady na składowisku i 185,8 Mg odpadów opakowaniowych wysegregowanych ze strumienia odpadów komunalnych.

W bilansie gospodarki odpadami dla gminy uwzględniono również odpady z oczyszczalni ścieków, odpady inne niż komunalne, poddane procesom unieszkodliwiania. W wykazie wojewódzkiej bazy danych brak jest informacji na temat unieszkodliwiania i odzysku wytworzonych na terenie gminy odpadów z sektora gospodarczego. Ilość wytworzonych w roku 2007 odpadów z sektora gospodarczego wyniosła według wojewódzkiej bazy danych: **3025,79 Mg**.

Składowisko odpadów komunalnych „Kępny Ług”, decyzją Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 06.07.2006r. znak ŚR.III.6621-19/06 uzyskał pozwolenie zintegrowane. Zgodnie z wydanym pozwoleniem zintegrowanym wymagana przebudowa składowiska winna być zakończona do 31 grudnia 2009 roku.

### **3.8 Formy ochrony przyrody**

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 października 1991 roku wraz z późniejszymi zmianami na terenie gminy występują następujące formy ochrony przyrody:

- fragment **Włoszczowsko-Jędrzejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu**. Obejmuje teren gminy bez miasta Włoszczowa i sołectw: Danków Mały i Duży, Kuzki, Wola Wiśniowa. [Raport WIOŚ Kielce 2006].
- **Rezerwat ornitologiczny „Ługi”** - naturalny zespół wodno-błotno-bagienny i leśny, z łągowiskami i warunkami bytowania rzadkich i chronionych gatunków ptaków [Raport WIOŚ Kielce 2006].
- **5 pomników przyrody ożywionej (2 drzewa rosnące pojedynczo i 3 grupy drzew)**
  - grupa dębów szyp. Dronowe Niwy oddział 94 n Nr 072
  - grupa dębów szyp. w Leśnictwie Pękowiec oddział 142 d Nr 368
  - pojedyncza sosna w Leśnictwie Kurzelów oddział 55 c Nr 365
  - grupa lip drobnolistnych w Czarncy, Nr 296 i Nr 297
  - topola we Włoszczowie Nr 366 [POŚ dla Gminy Włoszczowa 2008-2011]
- **część obszaru włączonego do polskiej części europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000** (Specjalny Obszar Ochrony - SOO "Ostoja Maluszyńska")[Shadow list 2008].

Dotychczas na terenie Gminy Włoszczowa nie ustanowiono: Parków krajobrazowych, Zespołów Przyrodniczo-Krajobrazowych, Parków Dworskich-Krajobrazowych, Pomników Przyrody Nieożywionej oraz Użytków ekologicznych.

### **3.9 Decyzje środowiskowe wydane w latach 2007-2008**

Decyzje (pozwolenia) na wprowadzanie do środowiska przyrodniczego substancji lub energii będących ubocznym efektem działalności przemysłowej i komunalnej człowieka, stanowią instrument służący bezpieczeństwu środowiska. Zgodnie z Prawem Ochrony Środowiska, Prawem Wodnym, Prawem Geologicznym i Górniczym oraz na mocy obowiązujących aktów wykonawczych, Starostwo Powiatowe udziela podmiotom pozwoleń na wprowadzanie substancji lub energii do środowiska. Poniższa tabela przedstawia zestawienie decyzji z rozbiem na poszczególne rodzaje decyzji środowiskowych, dotyczących terenu gminy Włoszczowa, wydanych w latach 2007-2008.

**Tabela 7.** Wykaz decyzji środowiskowych dotyczących terenu gminy Włoszczowa wydanych w Starostwie Powiatowym we Włoszczowie w latach 2007-2008

Lp.	Rodzaj decyzji	Lata	
		2007	2008
1	Pozwolenia wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód oraz na wykonanie urządzeń wodnych	3	5
2	Pozwolenia na wprowadzanie zanieczyszczeń do powietrza	-	1
3	Decyzje zatwierdzające programy gospodarki odpadami niebezpiecznymi	7	4
4	Decyzje zezwalające na prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów	1	-
5	Decyzje zezwalające na prowadzenie działalności w zakresie transportu odpadów	2	2
6	Decyzje zezwalające na prowadzenie działalności w zakresie zbierania i transportu odpadów	2	-
7	Decyzje zezwalające na prowadzenie działalności w zakresie odzysku odpadów	-	1

#### 4. Priorytety ekologiczne Gminy

W poniższej tabeli zestawiono główne priorytety ekologiczne gminy Włoszczowa określone w dokumencie „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Włoszczowa”.

**Tabela 8.** Priorytety ekologiczne w gminie Włoszczowa

Główne elementy ochrony środowiska	Cel ekologiczny	Podstawowe zadania / kierunki działań	Obszary działań priorytetowych
Powietrze atmosferyczne	Zachowanie dobrej jakości powietrza atmosferycznego na obszarze gminy	Zamiana nośników energii na bardziej ekologiczne	Obszar całej gminy
		Likwidacja źródeł niskiej emisji	Obszar całej gminy
		Termomodernizacja budynków	Obszar całej gminy
		Zmniejszenie emisji przemysłowej	Zakłady przemysłowe emitujące zanieczyszczenia
		Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych	Obszar całej gminy
		Identyfikacja występowania i możliwości wykorzystania źródeł energii odnawialnej	Obszar całej gminy
		Przebudowa infrastruktury drogowej	Obszar całej gminy
Zasoby wodne gospodarka wodno-ściekowa	Uzyskanie zauważalnej poprawy jakości wód powierzchniowych Skuteczna ochrona	Wyrównanie dysproporcji pomiędzy długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, budowa systemu kanalizacji	Obszar całej gminy; szczególnie na obszarach zwodociągowanych i w mieście

	dobrego stanu jakościowego wód podziemnych z jednoczesną racjonalizacją struktury ich zużycia	Budowa i dostosowanie oczyszczalni ścieków do standardów UE	Obszar zabudowy skupionej
		Likwidacja ognisk zanieczyszczeń; likwidacja niezorganizowanych zrzutów ścieków; modernizacja składowiska „Kępny Ług”	Punktowo cały obszar gminy
		Przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych	Wody powierzchniowe
		Ochrona ilości i jakości wód podziemnych	Obszar GZWP, w tym strefy ochrony zbiornika i ujęć wód
		Ograniczenie do niezbędnego minimum stosowania nawozów naturalnych i sztucznych oraz środków ochrony roślin	Obszar GZWP, w tym strefy ochrony zbiornika i ujęć wód
		Renowacja urządzeń oraz przywrócenie sprawności obiektów melioracyjnych.	Obszary melioracji wodnych
		Ochrona przeciwpowodziowa	Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi
<b>Powierzchnia ziemi i jakość gleb</b>	Wzmoczona ochrona i racjonalne użytkowanie gleb przydatnych dla rolnictwa z jednoczesnym zachowaniem oraz wzmocnieniem walorów ekologicznych rolniczej przestrzeni produkcyjnej	Upowszechnienie zasad ochrony gleb wynikających z „Kodeksu dobrych praktyk rolniczych” oraz potrzeb rozwoju rolnictwa ekologicznego	Właściciele i użytkownicy gospodarstw rolnych, zwłaszcza na obszarach objętych ochroną przyrody
		Podjęcie badań gleb w przypadku wystąpienia lokalnego skażenia powierzchni ziemi oraz wszczęcie działań rekultywacyjnych.	Cała gmina ze szczególnym uwzględnieniem stref ochrony ujęć wód i GZWP
		Egzekwowanie obowiązku uzyskania decyzji o wyłączeniu gruntów rolnych z produkcji rolniczej lub leśnej	Inwestorzy uzyskujący pozwolenie na budowę inwestycji nierolniczej na gruntach rolnych i leśnych podlegających ochronie.
		Zapobieganie erozji wodnej gleb oraz oddrzewianiu krajobrazu rolniczego	Obszar całej gminy
<b>Surowce mineralne</b>	Oszczędne i racjonalne korzystanie z zasobów oraz zminimalizowanie niekorzystnych skutków eksploatacji  Poprawa stanu środowiska naturalnego zmienionego w wyniku działalności górniczej	Uwzględnienie dla obszarów wydobywania zagadnień ochrony środowiska, zgodnie z obowiązującymi przepisami.	Tereny wydobywania kopalin na całym obszarze gminy
		Poprawa stanu środowiska (rekultywacja terenów poeksploatacyjnych i hałd, zwłaszcza obszarów o większej skali przekształceń).	Obszar gminy, rekultywacja terenów gminnych (złóża eksploatowane zgodnie z koncesją i nielegalne wydobywanie).
		Likwidacja nielegalnego wydobywania na potrzeby lokalne.	Obszar całej gminy
<b>Klimat akustyczny</b>	Ograniczenie uciążliwości hałasu poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu gwarantowanego prawem	Ochrona przed hałasem komunikacyjnym, przebudowa infrastruktury drogowej	Obszar całej gminy
		Ochrona przed hałasem przemysłowym	Obszar całej gminy
	Zachowanie	Ochrona i rozwój systemu obszarów chronionych	Obszar całej gminy

<b>Zasoby przyrodnicze</b>	dziedzictwa biologicznego	Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt	Obszar całej gminy
		Renaturalizacja ekosystemów	w pierwszym rzędzie doliny rzeczne
		Likwidacja barier ekologicznych	Obszary objęte prawną ochroną przyrody,
		Wdrożenie programów rolno-środowiskowych (I schemat i II etap II schematu)	Tereny rolne gminy
<b>Polityka leśna</b>	Pełne wykorzystanie możliwości zwiększania lesistości gminy oraz zapewnienie właściwego nadzoru nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa	Znaczący wzrost lesistości oraz zadrzewień i zakrzewień śródpolnych	Obszary określone w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
		Ścisła ochrona istniejących zasobów leśnych	Obszar całej gminy
		Określenie i weryfikacja terenów do zalesienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	Obszary przewidywane do zalesienia w poszczególnych latach
<b>Pola elektro magnetyczne</b>	Kontrola emisji do środowiska promieniowania elektromagnetycznego o do poziomów dopuszczalnych	Przeprowadzenie pełnej inwentaryzacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	Obszar całej gminy
		Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zagadnień niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego	Obszar całej gminy
<b>Gospodarka odpadami</b>	Minimalizacja ilości powstających odpadów i eliminacja zagrożeń wynikających z gospodarowania odpadami	Objęcie wszystkich mieszkańców gminy systemem odbioru odpadów	Obszary nie objęte zorganizowanym systemem odbioru odpadów
		Zwiększanie stopnia segregacji i odzysku odpadów	Obszar całej gminy
		Zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów	Obszar całej gminy
		Modernizacja składowiska „Kępny Ług”; likwidacja dzikich wysypisk	Obszar całej gminy
		Usuwanie materiałów zawierających azbest	Obszar całej gminy
<b>Edukacja ekologiczna</b>	Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców	Kontynuacja oraz poszerzenie oferty działań w zakresie edukacji ekologicznej i działalności szkoleniowej, w tym kontynuacja wdrażania Programu edukacji ekologicznej	Wszystkie szkoły gminy, cała gmina, Rejonowy Oddział ŚODR, ZPPK, Związek Gmin Ziemi Włoszczowskiej
		Promocja ekologii poprzez realizację prezentacji o treściach ekologicznych w ramach oferty programowej środków przekazu oraz instytucji kultury i wypoczynku	Środki przekazu, instytucje kultury i wypoczynku, gospodarstwa agroturystyczne, ekologiczne, imprezy masowe
		Współpraca administracji publicznej i innych jednostek w przygotowaniu ofert edukacyjnych oraz ich współfinansowaniu	Jednostki samorządu, ŚODR, ZPPK, Związek Gmin Ziemi Włoszczowskiej, zakłady pracy, w tym przedsiębiorstwa, instytucje religijne, szkoły, mieszkańcy gminy i inne organizacje

Zródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Włoszczowa na lata 2008 – 2011

## **5. Zgodność programu z celami polityki ekologicznej państwa, województwa i powiatu**

Głównym celem polityki ekologicznej państwa, ustanowionym w krajowych dokumentach programowych jest „*zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego społeczeństwa polskiego w XXI w. oraz stworzenie podstaw dla opracowania i realizacji strategii zrównoważonego rozwoju kraju*”.

Bezpieczeństwo ekologiczne to w szczególności:

- czyste środowisko we wszystkich jego komponentach;
- racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi;
- trwałe występowanie wszystkich stwierdzonych na tym obszarze dziko żyjących gatunków;
- bezpieczna dla zdrowia człowieka żywność;
- możliwość rekreacji i wypoczynku.

Skuteczną realizację tak określonego celu ma zapewnić wdrożenie przepisów i standardów ekologicznych obowiązujących w Unii Europejskiej oraz przepisów konwencji i umów międzynarodowych, regionalnych i dwustronnych dotyczących problematyki ochrony środowiska.

Nadrzędnym kryterium rozwiązań o charakterze strategicznym na wszystkich szczeblach zarządzania powinna być konstytucyjna **zasada zrównoważonego rozwoju**. Zakłada ona takie prowadzenie polityki i działań w poszczególnych sektorach gospodarki i życia społecznego, aby zachować zasoby i walory środowiska w stanie zapewniającym trwałe, niedoznające uszczerbku, możliwości korzystania z nich, zarówno przez obecne jak i przyszłe pokolenia, przy jednoczesnym zachowaniu trwałości funkcjonowania procesów przyrodniczych oraz naturalnej różnorodności biologicznej na poziomie krajowym, ekosystemowym, gatunkowym i genowym. Umożliwia ona również harmonizację rozwoju społeczno-gospodarczego z ochroną walorów środowiskowych i powoduje konieczność integrowania zagadnień ochrony środowiska z polityką sektorową w pozostałych dziedzinach gospodarki.

Zasada ta w sferze realizacyjnej powinna być uzupełniona szeregiem zasad pomocniczych, z których najważniejsze to: zasada przezorności, zasada integracji polityki ekologicznej z politykami sektorowymi, zasada uspołecznienia, zasada „zanieczyszczający



placi”, zasada likwidacji zanieczyszczeń u źródła, zasada stosowania najlepszych, dostępnych technik (BAT) i zasada subsydialności.

Biorąc pod uwagę stan aktualny środowiska, zagrożenia i możliwości rozwoju gospodarczego gminy, jako cel nadrzędny polityki ekologicznej Gminy Włoszczowa, przyjęto kontynuację podstawowego celu polityki ekologicznej postawionego dla całego powiatu włoszczowskiego: *„Kompleksowa poprawa stanu środowiska przyrodniczego powiatu zmierzająca do realizacji zasad ekorozwoju”*.

W ramach tego celu wyróżnić należy następujące zadania i programy operacyjne:

- „Czysta i bezpieczna Pilica” – budowa i rozbudowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków w gminach powiatu włoszczowskiego;
- Program gazyfikacji powiatu;
- Program zagospodarowania odpadów komunalnych w rejonie Górnego Ponidzia – program dla gmin powiatu włoszczowskiego;
- Pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych;
- Program edukacji ekologicznej wszystkich mieszkańców;
- Program zagospodarowania i wykorzystania zasobów naturalnych;
- Program zagospodarowania odpadów zawierających azbest;
- Program estetycznego wyglądu powiatu;
- Program zagospodarowania atrakcyjnych terenów pod wypoczynek i rekreację;
- Program rozwoju agroturystyki.

Postawione cele polityki ekologicznej Gminy Włoszczowa, są zgodne z założeniami II Polityki Ekologicznej Państwa, „Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Świętokrzyskiego” oraz z założeniami „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Włoszczowskiego”.

Przy tworzeniu gminnej polityki ekologicznej układem odniesienia oprócz polityki ekologicznej państwa, województwa, powiatu i gminy jest *„Strategia rozwoju Miasta i Gminy Włoszczowa”*. Do najważniejszych problemów w dziedzinie ochrony środowiska należą:

- zły stan lasów prywatnych,
- niedostateczna ilość zadrzewień śródpolnych;
- zbyt mało zbiorników retencyjnych;
- lokalne zanieczyszczenia z kotłowni węglowych w osiedlach domów jednorodzinnych;
- niska świadomość ekologiczna społeczeństwa;
- niedoinwestowanie składowiska odpadów komunalnych;
- zły stan techniczny gnojników i szamb.

## 6. Analiza wskaźników monitoringu POŚ

Ocena stopnia realizacji celów Programu Ochrony Środowiska dla gminy Włoszczowa dokonywana jest poprzez mierniki stanu środowiska, których dobór zależy od celów założonych w poszczególnych dziedzinach. Poniższa tabela zawiera zestawienie podstawowych mierników realizacji POŚ w gminie Włoszczowa.

**Tabela 9.** Mierniki realizacji POŚ w gminie Włoszczowa

Dziedzina	Cel	Mierniki
Zasoby przyrodnicze	zachowanie dziedzictwa biologicznego gminy	powierzchnia obszarów chronionych; powierzchnia obszarów objętych programem Natura 2000; powierzchnia użytków rolnych objętych programem rolno-środowiskowym; procent zalesienia.
Surowce mineralne	1) oszczędne i racjonalne korzystanie z surowców i zminimalizowanie skutków eksploatacji 2) poprawa stanu środowiska naturalnego zmienionego w wyniku działalności górniczej	ilość zrealizowanych przedsięwzięć oraz powierzchnia terenów zrehabilitowanych (ha)
Gospodarka wodna	1) uzyskanie zauważalnej poprawy jakości wód powierzchniowych; 2) zaopatrzenie w wodę obszarów deficytowych; 3) gospodarowanie zasobami wodnymi w układzie zlewniowym; 4) zwiększenie stopnia retencji powierzchniowej oraz poprawa ochrony przeciwpowodziowej	jakość wód powierzchniowych, udział wód pozaklasowych (wg oceny ogólnej); jakość wód podziemnych, udział wód o bardzo dobrej i dobrej jakości; stosunek długości sieci kanalizacyjnej do wodociągowej; ilość zbiorników retencyjnych; udział nieoczyszczonych ścieków komunalnych i przemysłowych.
Gospodarka odpadami	zminimalizowanie ilości wytwarzanych odpadów i wdrożenie przyjętego w „Planie gospodarki odpadami dla woj. świętokrzyskiego” systemu gospodarowania nimi	opracowane gminne plany gospodarki odpadami; procent składowanych odpadów przemysłowych i komunalnych.
Ochrona powietrza	zachowanie dobrej jakości powietrza atmosferycznego na obszarze całej gminy	wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych; stopień redukcji zanieczyszczeń; procent energii uzyskiwanej ze źródeł odnawialnych.
Zagrożenia gleb	wzmocniona ochrona i racjonalne użytkowanie gleb przydatnych dla rolnictwa z zachowaniem i wzmocnieniem walorów ekologicznych rolniczej przestrzeni produkcyjnej	powierzchnia terenów zdegradowanych wymagających rekultywacji; powierzchnia gleb ściśle chronionych wyłączona z produkcji rolnej (ha); jakość gleb - procent dopuszczalnych stężeń w poszczególnych grupach terenów.
Lasy	pełne wykorzystanie możliwości zwiększenie powierzchni leśnej powiatu i zapewnienie właściwego nadzoru nad lasami nie stanowiącymi własności SP	wzrost lesistości; opracowanie programu zwiększenia lesistości powiatu; powierzchnia gruntów porolnych przeznaczonych do zalesienia
Poważne	Zmniejszenie zagrożenia dla mieszkańców i	ilość opracowanych zewnętrznych planów

awarie przemysłowe	środowiska na skutek awarii przemysłowych i transportu substancji niebezpiecznych	operacyjno-ratunkowych; liczba zdarzeń o znamionach poważnej awarii przemysłowej.
Edukacja ekologiczna	1) podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa 2) stworzenie powszechnego dostępu do informacji o środowisku	ilość uczestników akcji, kampanii, szkoleń i in., ilość interwencji środowiskowych zgłaszanych przez mieszkańców, ilość przeprowadzonych działań na terenie powiatu i ich skuteczność (np. liczba gospodarstw ekologicznych, poprawa stanu sanitarnego wsi, stanu czystości rzek, lasów, korzystanie z ekologicznych źródeł energii, itp.).

*Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Włoszczowa na lata 2008 - 2011*

## 7. Analiza wydatków poniesionych na ochronę środowiska

Bezpośrednim, wymiernym wskaźnikiem zaawansowania realizacji zadań przedstawionych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Włoszczowa jest wysokość ponoszonych nakładów finansowych. Poniżej zestawiono nakłady finansowe na ochronę środowiska poniesione przez gminę w latach 2007 - 2008.

**Tabela 10.** Zadania inwestycyjne Gminy z zakresu ochrony środowiska realizowane w 2007 roku

L.p.*	Zadanie	Wydatki w [zł] za rok 2007
<b>1</b>	<b>Wodociągi i kanalizacja</b>	<b>532312,43</b>
1.1	Sieć wodociągowa w Bebelnie, Ludwinowie, Podłaziu, Krasowie wraz z inwestycjami towarzyszącymi	215639,56
1.2	Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie aglomeracji Włoszczowa wraz z aktualizacją dokumentacji w tym:	145072,87
1.2.1	Opracowanie studium wykonalności i raportu oddziaływania na środowisko pn. "Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie aglomeracji Włoszczowa wraz z modernizacją Oczyszczalni	145072,87
1.3	Aktualizacja dokumentacji na kanalizację sanitarną dla miejscowości:	271600
1.3.1	Czarnca Kąty - Kuzki	121600
1.3.2	Kurzelów Danków Duży	150000
<b>2</b>	<b>Infrastruktura drogowa na terenie miasta</b>	<b>534123,66</b>
2.1	Przebudowa ulicy Leśnej	174976,23
2.2	Modernizacja ul. Słowackiego	210163,10
2.3	Opracowanie dokumentacji na ulice Os. Reja, Makuszyńskiego, Norwida, Tuwima, Orzeszkowej i Reja.	84085
2.4	Opracowanie dokumentacji na ulice Góral, Śliską, Nową, i Konopnickiej	64834,51
<b>5</b>	<b>Dokończenie budowy kanalizacji sanitarnej na terenie miasta:</b>	<b>156712,32</b>

5.1	Opracowanie dokumentacji technicznej na brakujące odcinki kanalizacji sanitarnej w ulicach: Partyzantów, 1 Maja, Podzamcze, Różana, Zielona, Koniecpolska, Czarnieckiego, Mickiewicza i Poczтова	2035,88
5.2	Dokończenie budowy kanalizacji sanitarnej na terenie miasta – ul. Jodłowa i Świerkowa	17203,00
5.3	Opracowanie dokumentacji na modernizację oczyszczalni	137473,44
<b>6</b>	<b>Przebudowa składowiska odpadów komunalnych „Kępny Ług” we Włoszczowie</b>	<b>26806,00</b>
<b>7</b>	<b>Modernizacja sieci wodociągowej na terenie miasta:</b>	<b>157575,10</b>
7.1	Opracowanie dokumentacji na wymianę sieci w ulicach: Żwirki, Kusocińskiego, Partyzantów	101591,39
7.2	Dokończenie budowy sieci wodociągowej w ul. Jędrzejowskiej, Jodłowej i Świerkowej	55983,71
<b>II-7</b>	<b>Gospodarka komunalna i ochrona środowiska:</b>	<b>5196,69</b>
7.1	Opracowanie dokumentacji i budowa ujęcia wody SW-3	5196,69

Zródło: Urząd Gminy Włoszczowa

\* L.p - zgodnie z dokumentem pn. „zal. nr 3- Realizacja wydatków inwestycyjnych za 2007 r.”

**Tabela 11.** Zadania inwestycyjne Gminy z zakresu ochrony środowiska realizowane w 2008 roku

L.p.*	Zadanie	Wydatki w [zł] za rok 2008
<b>1</b>	<b>Wodociągi i kanalizacja sanitarne na wsi</b>	<b>665516,55</b>
1.1	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie aglomeracji Włoszczowa w tym:	322744,82
1.1.1	przygotowanie dokumentacji technicznej	1141,89
1.1.2	Kanalizacja sanitarne projekt i budowa dla:	315602,93
a)	Wola Wiśniowa - Ludwinów	141969,08
b)	Czarnca - Kuzki	5761,85
c)	Kurzelów Danków Duży	167872,00
1.1.3	Projekt i budowa sieci wodociągowej i kanalizacji dla Międzylesie - Motyczno	6000,00
1.2	Uporządkowanie gospodarki wodnej poza aglomeracją Włoszczowa w sołectwach: Przygradów, Nieznanowice, Rząbiec, Jezowice, Gościencin, Silpia Duża	342772
1.2.1	Wykonanie sieci wodociągowej Gościencin, Silpia – Jezowice, Przygradów, Nieznanowice i Rząbiec	342771,73
<b>3.</b>	<b>Infrastruktura drogowa w tym:</b>	<b>304282,01</b>
3.1	Przebudowa dróg gminnych wraz z wybudowaniem infrastruktury towarzyszącej na osiedlu Reja we Włoszczowie (ulice: Norwida, Makuszyńskiego, Tuwima, Orzeszkowe,	24849,01
3.2	Przebudowa dróg gminnych wraz z wybudowaniem infrastruktury towarzyszącej ulice: Góral, Zachodnia, Śliska, Konopnicka, Nowa we Włoszczowie	239783,00
3.4	Przebudowa ulicy ks. Bp. Jaworskiego wraz z opracowaniem dokumentacji i wykupem gruntu	39650,00
<b>5.</b>	<b>Dokończenie budowy kanalizacji sanitarnej w mieście:</b>	<b>530822,00</b>
5.1	Budowa brakujących odcinków kanalizacji sanitarnej w mieście	380640,00
5.2	Modernizacja oczyszczalni ścieków	150182,00
<b>6.</b>	<b>Modernizacja składowiska odpadów komunalnych „Kępny Ług” we Włoszczowie</b>	<b>152350,41</b>
<b>7.</b>	<b>Modernizacja ujęcia wody i sieci wodociągowej:</b>	<b>125538,00</b>

7.1	Opracowanie dokumentacji dla ujęcia wody SW-3 oraz wykup działki pod ujęcie	43098,00
7.2.2	Wymiana sieci wodociągowej w ulicach: Kusocińskiego, Wschodnia, i Wiśniowa	82440,00
II-3	Projekt i budowa przyłącza kanalizacji deszczowej do drogi osiedlowej przy ul. Wiśniowej we Włoszczowie	2147,19
II-18	Przebudowa wodociągu z przyłączami w ulicy Jędrzejowskiej we Włoszczowie	16101,23

Zródło: Urząd Gminy Włoszczowa

\* L.p - zgodnie z dokumentem pn. „zał. nr 3- Realizacja wydatków inwestycyjnych za 2008 r.”

**Tabela 12.** Zadania inwestycyjne Gminy z zakresu gospodarki odpadami realizowane w latach 2007-2008 nie ujęte w „zadaniach inwestycyjnych Gminy z zakresu ochrony środowiska”.

Zadanie		2007	2008
Kampania informacyjno-edukacyjna dotycząca prawidłowej gospodarki odpadami		14.171,56 zł	
Objęcie 100% mieszkańców zorganizowanym zbieraniem odpadów komunalnych w tym:	Zakup pojemników	28.868,86 zł	
	Zakup samochodu mercedes	69 000 zł	-
	Zakup samochodu IVECO	-	125 500 zł
	Zakup samochodu KIA	-	61500 zł
Zakup worków do segregacji		7 157 zł	24 791 zł
Prowadzenie monitoringu składowiska „Kępny Ług”		7000 zł	- (*)

Zródło: Urząd Gminy Włoszczowa, Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o.

(\*) w ramach kosztów modernizacji składowiska odpadów komunalnych „Kępny Ług.”

## 8. Ocena wdrażania i realizacji celów i zadań programu – monitoring programu

Ocena wdrażania i realizacji celów Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Włoszczowa realizowana jest poprzez porównanie celów i założonych mierników z rzeczywistymi informacjami na temat realizacji poszczególnych zadań środowiskowych gminy. Ocenę utrudnia fakt, że poszczególne instytucje uczestniczące w realizacji zadań ochrony środowiska gminy nie mają obowiązku udzielania szczegółowych informacji w tym zakresie. Należy zaznaczyć, że ustawodawca nakładając na organ wykonawczy gminy obowiązek sporządzenia raportów, nie zobowiązał innych podmiotów do przekazywania niezbędnych informacji. Z tego względu proces pozyskiwania danych oparty jest na dobrowolności, co może być powodem obniżenia jakości uzyskanych wyników.

Poniżej zestawiono informacje o realizacji poszczególnych celów i zadań wynikających z Programu Ochrony Środowiska. Zestawienie sporządzono na podstawie informacji Urzędu Gminy Włoszczowa, Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i

Mieszkaniowej Sp. z o.o. we Włoszczowie, Starostwa Powiatowego we Włoszczowie, Urzędu Statystycznego w Kielcach, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach, Świętokrzyskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach i innych instytucji.

**Tabela 13.** Mierniki realizacji Programu Ochrony Środowiska w gminie Włoszczowa

Dziedzina	Cel	Mierniki	Dane rzeczywiste poszczególnych mierników
<b>Zasoby przyrodnicze</b>	zachowanie dziedzictwa biologicznego gminy	powierzchnia obszarów chronionych	-Włoszczowsko-Jędrzejowski O Ch K - 69.090 ha (w gminie 20.620 ha). -Rezerwat przyrody „Ługi”-90,23 ha
		powierzchnia obszarów objętych programem Natura 2000	Specjalny Obszar Ochrony SOO "Ostoja Maluszyńska" b.d. dt. pow. SOO w gminie
		powierzchnia użytków rolnych objętych programem rolno-środowiskowym	brak
		procent zalesienia	<b>ok. 43%</b>
<b>Surowce mineralne</b>	oszczędne i racjonalne korzystanie z surowców i zminimalizowanie skutków eksploatacji	ilość zrealizowanych przedsięwzięć oraz powierzchnia terenów zrekultywowanych (ha)	brak danych
	poprawa stanu środowiska naturalnego zmienionego w wyniku działalności górniczej		
<b>Gospodarka wodna</b>	1) uzyskanie zauważalnej poprawy jakości wód powierzchniowych; 2) zaopatrzenie w wodę obszarów deficytowych; 3) gospodarowanie zasobami wodnymi w układzie zlewniowym; 4) zwiększenie stopnia retencji powierzchniowej oraz poprawa ochrony przeciwpowodziowej	jakość wód powierzchniowych, udział wód pozaklasowych (wg oceny ogólnej)	- brak danych
		jakość wód podziemnych, udział wód o bardzo dobrej i dobrej jakości	- brak danych
		stosunek długości sieci kanalizacyjnej do wodociągowej	- 90,3 km, do 162,7 km (55,5%)
		ilość zbiorników wodnych	- 30 zbiorników o łącznej pow. 104,35 ha
		udział nieoczyszczonych ścieków komunalnych i przemysłowych	- brak danych
<b>Gospodarka odpadami</b>	wdrożenie systemu gospodarki odpadami	opracowany gminny plan gospodarki odpadami	opracowana aktualizacja planu gospodarki odpadami

	zminimalizowanie ilości wytwarzanych odpadów	procent składowanych odpadów przemysłowych i komunalnych	Odpady przemysłowe nie są składowane na terenie składowiska „Kępny Ług”
<b>Ochrona powietrza</b>	zachowanie dobrej jakości powietrza atmosferycznego na obszarze całej gminy	wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych	klasa A
		stopień redukcji zanieczyszczeń	brak danych
		procent energii uzyskiwanej ze źródeł odnawialnych	brak danych
<b>Zagrożenia gleb</b>	wzmocniona ochrona i racjonalne użytkowanie gleb przydatnych dla rolnictwa z zachowaniem i wzmocnieniem walorów ekologicznych rolniczej przestrzeni produkcyjnej	powierzchnia terenów zdegradowanych wymagających rekultywacji	brak takich terenów
		powierzchnia gleb ściśle chronionych wyłączona z produkcji rolnej (ha)	brak
		jakość gleb - procent dopuszczalnych stężeń w poszczególnych grupach terenów	brak danych
<b>Lasy</b>	pełne wykorzystanie możliwości zwiększenie powierzchni leśnej gminy	wzrost lesistości	brak danych
		opracowanie programu zwiększenia lesistości powiatu	opracowano plan zalesień
		powierzchnia gruntów porolnych przeznaczonych do zalesienia	brak danych
<b>Poważne awarie przemysłowe</b>	Zmniejszenie zagrożenia dla mieszkańców i środowiska na skutek awarii przemysłowych i transportu substancji niebezpiecznych	ilość opracowanych planów operacyjno-ratunkowych	istnieje gminny plan reagowania kryzysowego
		liczba zdarzeń o znamionach poważnej awarii przemysłowej	brak danych
<b>Edukacja ekologiczna</b>	1) podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa 2) stworzenie powszechnego dostępu do informacji o środowisku	ilość uczestników akcji, kampanii, szkoleń i in.	brak danych
		ilość interwencji środowiskowych zgłaszanych przez mieszkańców	brak danych
		ilość przeprowadzonych działań na terenie gminy (np. liczba gospodarstw ekologicznych, stanu czystości rzek, lasów, korzystanie z ekologicznych źródeł energii, itp.)	na terenie gminy znajduje się 1 gospodarstwo ekologiczne

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Włoszczowa na lata 2008 - 2011

## 9. Propozycje zmian w Programie Ochrony Środowiska oraz wskazania odnośnie aktualizacji programu

Na podstawie danych dostarczonych przez Urząd Gminy zestawiono listy przedsięwzięć priorytetowych w zakresie ochrony środowiska przewidzianych do realizacji w najbliższych latach jako rozwinięcie celów określonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Włoszczowa. Mogą one stanowić wskazania do przeprowadzenia ponownej analizy celów i zadań zawartych w programie. Należy podkreślić, że zmiany te dotyczą jedynie zakresu działań a nie zmian priorytetów ekologicznych programu.

**Tabela 14.** Lista przedsięwzięć wraz z nakładami finansowymi, przewidzianych do realizacji w latach 2009-2013 w gminie Włoszczowa

Lp	Nazwa zadania inwestycyjnego i okres realizacji (w latach)	Łączne nakłady finansowe	2009 r.	2010 r.	wydatki do poniesienia po 2010 roku	Jednostka org. realizująca zadanie lub koordynująca program
		<b>nakłady w złotych</b> dochody własne gminy (budżet gminy, GFOŚiGW), kredyty i pożyczki (m.in. NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFOŚiGW, banki), dotacje i środki pochodzące z innych źródeł krajowych (m.in. NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFOŚiGW) oraz funduszy unijnych				
<b>1.</b>	<b>Wodociągi i kanalizacja sanitarna na wsi: (lata 2008-2013)</b>	<b>34 815 500</b>	<b>8 000 000</b>	<b>8 000 000</b>	<b>17 751 150</b>	<b>Urząd Gminy</b>
1.1.	Uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej na terenie aglomeracji Włoszczowa: (lata 2008-2013)	30 815 500	7 000 000	7 000 000	16 166 182	Urząd Gminy
1.1.2.	Kanalizacja sanitarna projekt i budowa: (lata 2008-2013)	24 906 500	6 000 000	6 000 000	12 290 110	Urząd Gminy
a)	Wola Wiśniowa - Ludwinów (lata 2008-2013)	16 151 150	3 000 000	3 000 000	9 800 070	Urząd Gminy
b)	Czarnca - Kuzki (lata 2008-2013)	4 880 000	1 500 000	1 500 000	1 729 160	Urząd Gminy
c)	Kurzelów - Danków Duży (lata 2008-2013)	3 875 350	1 500 000	1 500 000	760 880	Urząd Gminy
1.1.3	Projekt i budowa sieci wodociągowej i kanalizacji dla Międzylesie - Motyczno (lata 2008-2013)	5 900 000	1 000 000	1 000 000	3 876 072	Urząd Gminy
1.2	Uporządkowanie gospodarki wodnej poza aglomeracją Włoszczowa w sołectwach: Przygradów, Nieznanowice, Rząbiec, Jeżowice, Gościencin, Siłpia Duża (lata 2008-2013)	4 000 000	1 000 000	1 000 000	1 584 968	Urząd Gminy



1.2.1	Wykonanie sieci wodociągowej Gościncin, Silpia - Jeżowice, Przygradów, Nieznanowice i Rząbiec (lata 2008-2013)	4 000 000	1 000 000	1 000 000	1 584 968	Urząd Gminy
<b>2.</b>	<b>Infrastruktura drogowa: (lata 2007-2011)</b>	<b>8 049 608</b>	<b>2 964 832</b>	<b>3 093 958</b>	<b>240 000</b>	<b>Urząd Gminy</b>
2.1.	Przebudowa dróg gminnych wraz z wybudowaniem infrastruktury towarzyszącej na osiedlu Reja we Włoszczowie (ulice: Norwida, Makuszyńskiego, Tuwima, Orzeszkowej, Dygasińskiego, Reja) (lata 2007-2010)	2 927 208	1 164 832	1 117 548	0	Urząd Gminy
2.2.	Przebudowa dróg gminnych wraz z wybudowaniem infrastruktury towarzyszącej ulice: Góral, Zachodnia, Śliska, Konopnicka, Nowa we Włoszczowie (2008-2010)	3 840 400	1 300 000	1 709 400	0	Urząd Gminy
2.3.	Budowa drogi w Woli Wiśniowej (Zapłocie) wraz z opracowaniem dokumentacji (lata 2008-2011)	800 000	500 000	0	240 000	Urząd Gminy
2.4.	Przebudowa ulicy ks. Bp. Jaworskiego wraz z opracowaniem dokumentacji i wykupem gruntu (lata 2008-2010)	482 000	0	267 010	0	Urząd Gminy
<b>3.</b>	<b>Dokończenie budowy kanalizacji sanitarnej w mieście (lata 2008-2011)</b>	<b>7 960 000</b>	<b>1 500 000</b>	<b>2 000 000</b>	<b>4 063 360</b>	<b>Urząd Gminy</b>
3.1.	Budowa brakujących odcinków kanalizacji sanitarnej w mieście (lata 2008-2011)	4 080 640	1 500 000	1 000 000	1 200 000	Urząd Gminy
3.2.	Modernizacja oczyszczalni ścieków (lata 2008-2013)	3 879 360	0	1 000 000	2 863 360	Urząd Gminy
<b>4.</b>	<b>Modernizacja składowiska odpadów "Kępny Ług" we Włoszczowie (lata 2008-2009)</b>	<b>2 500 000</b>	<b>1 470 000</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>Urząd Gminy</b>
<b>5</b>	<b>Modernizacja ujęcia wody i sieci wodociągowej (lata 2008-2010)</b>	<b>2 215 000</b>	<b>1 111 000</b>	<b>709 000</b>	<b>0</b>	<b>Urząd Gminy</b>
5.1.	Opracowanie dokumentacji dla ujęcia wody SW-3 oraz wykup działki pod ujęcie (2008-2009)	300 000	111 000	0	0	Urząd Gminy
5.2.	Modernizacja sieci wodociągowej w mieście (2008-2010)	1 725 000	1 000 000	709 000	0	Urząd Gminy
5.3.	Wymiana sieci wodociągowej w ulicach: Kusocińskiego, Wschodnia i Wiśniowa (2008)	190 000	0	0	0	Urząd Gminy

Zródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Włoszczowa na lata 2008 - 2011

## **10. Podsumowanie i wnioski**

Analiza zrealizowanych w latach 2007-2008 zadań, oraz analiza potrzeb Gminy na najbliższe lata (do roku 2013), pozwala wyciągnąć wnioski, że w dalszym ciągu do najistotniejszych problemów Gminy Włoszczowa w dziedzinie ochrony środowiska należy zaliczyć:

- zły stan jakości wód powierzchniowych;
- znaczną dysproporcję pomiędzy długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej;
- brak gazyfikacji gminy;
- napływ emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych z aglomeracji sąsiednich;

Poszczególne zadania zostały zrealizowane w stopniu wynikającym z dostępnych i poniesionych nakładów na ochronę środowiska w gminie. Należy podkreślić fakt nie pogorszenia się stanu środowiska w gminie w okresie od 2007 do 2008 roku.

Szczególne zaangażowanie w okresie sprawozdawczym dotyczyło działalności edukacyjnej w zakresie propagowania postaw proekologicznych wśród ludności.

Na uwagę zasługuje także fakt znacznego zaangażowania i determinacji Gminy w:

- porządkowaniu gospodarki odpadami poprzez rozszerzenie selektywnego zbierania odpadów,
- dostosowaniu składowiska „Kępny Ług” do wymogów prawa,
- porządkowaniu gospodarki wodno-ściekowej, w szczególności poprzez rozbudowę oczyszczalni, budowę sieci kanalizacji sanitarnej na terenach wiejskich.

Przedstawione powyżej niedomagania w zakresie stanu jakości środowiska w gminie, wynikają z przyczyn niezależnych od realizacji Programu Ochrony Środowiska. Konsekwentna realizacja celów i przyjętych w POŚ dla Gminy Włoszczowa priorytetów, powinna stanowić podstawę planowania szczegółowych zadań związanych z ochroną środowiska w gminie Włoszczowa.

## **11. Spis wykorzystanych materiałów**

1. Aneks do „Programu monitoringu środowiska województwa świętokrzyskiego na lata 2007 – 2009”. Świętokrzyski Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska. Kielce 2008.
2. Ankiety dotyczące zadań zrealizowanych w latach 2007-2008 w dziedzinie ochrony środowiska przez gminę Włoszczowa.
3. Informacje i opracowania statystyczne. Ochrona środowiska w województwie świętokrzyskim w roku 2007. Urząd Statystyczny w Kielcach, Kielce 2008
4. Informacja WIOŚ w Kielcach, pismo znak: IM-67/8/2009 w sprawie udostępnienia informacji o środowisku.
5. Informacja Świętokrzyskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach, pismo znak SZM i UM RW II-442/8/09.
6. Lokalny program rewitalizacji miasta Włoszczowa na lata 2007 – 2013.
7. Ochrona środowiska w województwie świętokrzyskim w 2007 roku.
8. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Włoszczowa na lata 2004 - 2007.
9. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Włoszczowa na lata 2008 - 2011.
10. Program Ochrony Środowiska dla powiatu włoszczowskiego.
11. II Polityka Ekologiczna Państwa oraz Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2003–2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007–2010.
12. Program wykonawczy do II Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2002–2010
13. Raport – Stan środowiska w województwie świętokrzyskim w 2006 roku. WIOŚ w Kielcach. Biblioteka monitoringu środowiska. Kielce 2007.
14. Wyniki oceny jakości powietrza i klasyfikacji stref w województwie świętokrzyskim w 2007 roku. WIOŚ w Kielcach. Kielce 2008.
15. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity z 2008 r. Dz.U. Nr 25, poz. 150 ze zm.).
16. Zestawienie zadań Gminy Włoszczowa z zakresu ochrony środowiska realizowanych w latach 2007-2008. Urząd Miejski we Włoszczowie.